

WNIOSEK O UDZIELENIE WYJAŚNIEŃ
W SPRAWIE STOSOWANIA PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH
(na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych)

A. ADRESAT WNIOSKU							
Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, ul. Targowa 18, 25-520 Kielce							
B. DANE WNIOSKODAWCY							
B.1. RODZAJ WNIOSKODAWCY¹							
☐ 1. jednostka samorządu terytorialnego ☐ 2. związek metropolitalny ☐ 3. związek międzygminny ☐ 4. stowarzyszenie gmin, stowarzyszenie gmin i powiatów ☐ 5. związek powiatów ☐ 6. związek powiatowo-gminny ☐ 7. stowarzyszenie powiatów ☐ 8. samorządowa jednostka organizacyjna, w tym samorządowa osoba prawna ☐ 9. inny podmiot²							
B.2. PEŁNA NAZWA WNIOSKODAWCY							
GMINA RUDA MALENIECKA							
B.3. ADRES SIEDZIBY WNIOSKODAWCY							
1. Miejscowość	Ruda Maleniecka						
2. Ulica i numer	Ruda Maleniecka 99A						
3. Kod pocztowy	<table border="1" style="border-collapse: collapse; text-align: center; width: 150px;"><tr><td style="width: 20px;">2</td><td style="width: 20px;">6</td><td style="width: 20px;">-2</td><td style="width: 20px;">4</td><td style="width: 20px;">2</td><td style="width: 20px;"></td></tr></table> Ruda Maleniecka	2	6	-2	4	2	
2	6	-2	4	2			

¹ Należy zaznaczyć właściwy kwadrat.

² Podmioty inne niż wymienione w pkt.1-8 mogą występować o udzielenie wyjaśnień **wyłącznie w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.**

C. ZAKRES WNIOSKU

WSKAZANIE PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH, BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM WYSTĄPIENIA O WYJAŚNIENIE W ZAKRESIE ICH STOSOWANIA

Należy wskazać konkretne jednostki redakcyjne aktu prawnego wraz z nazwą tego aktu, bez przytaczania ich treści. Jeżeli artykuł jest podzielony na mniejsze jednostki redakcyjne (ustępy, punkty, litery, tiret itp.), trzeba przywołać jedynie te, których dotyczy wystąpienie (nie powinno się odnosić do całego artykułu, gdy jest podzielony na dalsze jednostki redakcyjne, a problem prawny dotyczy tylko niektórych z nich).

Wskazany przepis musi regulować materię objętą wystąpieniem.

Art. 28 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2023, poz. 2383 ze zm.), art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 70 ze zm.), art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1176) i art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 888 ze zm.).

Art. 42 ustawy o finansach publicznych

Art. 7 Konstytucji RP

D. PRZEDSTAWIENIE PROBLEMU PRAWNEGO, DOTYCZĄCEGO STOSOWANIA PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH

D.1. OPIS PROBLEMU PRAWNEGO

W dniu 27 września 2024 roku Rada Gminy Ruda Maleniecka podjęła Uchwałę Nr VI/37/2024 w sprawie zarządzenia poboru podatku od osób fizycznych w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia inkaso. Załącznikiem do uchwały był wykaz prowizji inkasentów z tytułu należności podatkowych. Uchwała miała wejść w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.. Nowa uchwała przewidywała 14 sołtysów uprawnionych do poboru podatków lokalnych w ramach inkasa – 10 sołtysów zostało powołanych do poboru podatków na podstawie nowej uchwały, 4 sołtysów zaś posiadało już takowe uprawnienia wcześniej (w wyniku wyborów utrzymali oni swoje stanowiska jako sołtysi). Uchwała została opublikowana na stronie BIP Gminy Ruda Maleniecka. Sołtysi dokonali już poboru podatków za I kwartał 2025 roku, za które to czynności winno im zostać zapłacone wynagrodzenie.

W trakcie prowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Kielcach postępowania kontrolnego w Gminie Ruda Maleniecka ujawniono, iż Uchwała Nr VI/37/2024 w sprawie zarządzenia poboru podatku od osób fizycznych w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia inkaso nie została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego, a tym samym nie weszła w życie. Niezwłocznie po uzyskaniu w/w informacji pracownicy Gminy podjęli czynności mające na celu przesłanie Uchwały do Dziennika Urzędowego Województwa Świętokrzyskiego – ostatecznie Uchwała została opublikowana w dniu 12 marca 2025 roku, co oznacza iż wejdzie w życie w dniu 27

marca 2025 roku, tj. po upływie 14 dni od dnia jej publikacji wymaganej dla aktów prawa miejscowego.

Obecnie powstał tym samym problem w zakresie wypłaty wynagrodzenia dla sołtysów, którzy faktycznie dokonali poboru podatków za I kwartał 2025 roku i którym zgodnie z Uchwałą winno się należeć wynagrodzenie. Osoby te pobierając podatki działały w przekonaniu, iż są do tego uprawnione – odbyły się bowiem uprzednio spotkania z mieszkańcami, którzy traktowali inkasentów jako sołtysów uprawnionych do poboru podatków. Sołtysi byli także w posiadaniu dokumentów finansowych (ksiąg rachunkowych), które otrzymali od pracownika Gminy.

Na chwilę obecną Gmina Ruda Maleniecka nie dokonała jeszcze wypłaty wynagrodzeń w ramach inkasa – zarówno nowo powołanym jak i uprzednio powołanym i nadal sprawującym funkcję sołtysów – celem uniknięcia zarzutów dotyczących naruszenia zasady równości i braku podstawy prawnej do jego wypłaty – wszelkie wypłaty zostały wstrzymane.

D.2. PYTANIE DOTYCZĄCE PROBLEMU PRAWNEGO OPISANEGO W RUBRYCE D.1.

W związku z powyższym powstaje pytanie, czy pomimo wykonania przez sołtysów poboru podatków lokalnych w drodze inkasa przed wejściem w życie uchwały uprawniającej ich do poboru podatków, tj. de facto bez podstawy prawnej, Gmina Ruda Maleniecka może obecnie po wejściu w życie uchwały, tj. po dacie 27 marca 2025 roku, dokonać na rzecz sołtysów wypłaty wynagrodzenia inkaso czy też będzie to stanowiło naruszenie zasady legalności finansów publicznych o której mowa w art. 42 ustawy o finansach publicznych, a co za tym idzie także i dyscypliny finansów publicznych?

E. STANOWISKO WNIOSKODAWCY W SPRAWIE PRZEDSTAWIONEGO PROBLEMU PRAWNEGO

Zdaniem Gminy Ruda Maleniecka wypłata wynagrodzenia sołtysom w opisanej sytuacji nie będzie stanowiła działania bez podstawy prawnej i naruszającego dyscyplinę finansów publicznych – jeśli nastąpi po dacie 27 marca 2025 roku. Sołtysi bowiem byli uprawnieni do poboru podatków zgodnie z uchwałą, w społeczeństwie posiadali legitymację czynną do wykonywania nałożonych na nich czynności – jak już wyżej wspomniano przeprowadzone zostały spotkania wśród mieszkańców dotyczące przekazywania podatków inkasentom.

Faktem jest, iż sołtysi wykonali swoje czynności, za które winno zostać im wypłacone zgodnie z Uchwałą. Brak wypłaty wynagrodzenia będzie stanowił niewłaściwy wydzwitek w społeczeństwie – mieszkańcy bowiem pozostawali przekonani, iż płacili osobom uprawnionym, sołtysi zaś pozostawali w przekonaniu iż takowe uprawnienia posiadają – brak zatem wypłaty należnego im wynagrodzenia za wykonaną pracę może spowodować negatywny odzew wśród lokalnej społeczności zobowiązanej do zapłaty podatków. Podkreślić należy, że brak zapłaty wynagrodzenia dla inkasentów, którzy pobrali i odprowadzili do organu podatkowego podatki może skutkować w przyszłości brakiem zainteresowania inkasentów co do poboru podatków. Nie istnieje także możliwość ponowienia czynności po formalnym wejściu w życie Uchwały – podatki zostały bowiem pobrane i przekazane Gminie. Jako oczywiście bezzasadne, bezcelowe i bez podstawy

prawnej należy uznać obecnie dokonywanie zwrotu podatków pobranych i zarządzenie ich ponownego poboru przez sołtysów.

Wyrażona zarówno w art. 42 ustawy o finansach publicznych jak i w art. 7 Konstytucji RP zasada legalności oznacza m.in. iż wszystkie działania finansowe państwa – w tym jednostek samorządu terytorialnego - muszą być oparte na przepisach prawa. Oznacza to, że żadne wydatki nie mogą być dokonywane bez odpowiedniej podstawy prawnej. W niniejszej sprawie takowa podstawa prawna istniała i nadal istnieje, a jedynie nie została w odpowiedni sposób opublikowana. Istniała zatem podstawa prawna do wypłaty wynagrodzenia w formie inkasa, a od dnia 27 marca 2025 roku będzie ona także prawnie obowiązywać – tym samym możliwe będzie wypłacenie wynagrodzeń.

Zdaniem Gminy Ruda Maleniecka także wypłata wynagrodzenia jedynie sołtysom uprawnionym do poboru podatku w drodze inkaso będzie stanowiła naruszenie zasady równouprawnienia – zarówno bowiem uprawnieni uprzednio jak i nowo powołani inkasenci wykonali swoją pracę zgodnie z powierzonymi im czynnościami.

Poza tym należy zauważyć, że nie ma wątpliwości kto jest sołtysem danego sołectwa. Uchwała w zakresie inkasa nie zawierała błędów, nie stanowi naruszenia bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa. Jest powszechnie znana – gdyż została wywieszona na BIP Urzędu Gminy Ruda Maleniecka. Nadto żadna kwota tytułem wynagrodzenia inkasentom nie została wypłacona do dnia dzisiejszego zaś Urząd Gminy Ruda Maleniecka planuje dokonać wypłaty inkasa po wejściu w życie uchwały – zatem w dacie wypłaty wynagrodzenia – podstawa prawna do naliczenia w/w wynagrodzenia będzie istniała. Wydaje się, że nie wypłacenie w/w wynagrodzenia po dacie 27 marca 2025 roku będzie błędem i może rodzić odpowiedzialność cywilną – Gminy wobec inkasentów/sołtysów.

Z uwagi jednak na wątpliwości w sprawie zasadnym stało się skierowanie niniejszego wniosku o wyjaśnienia i opinię do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach.

Z uwagi na zbliżający się termin wypłaty wynagrodzenia dla inkasentów w imieniu Gminy Ruda Maleniecka wnoszę o udzielenie wyjaśnień w przedmiotowej sprawie w możliwie jak najszybszym terminie.

F. INFORMACJA O ZAŁĄCZNIKACH DO WNIOSKU

Należy wymienić wszystkie dokumenty załączone do wniosku

Załączniki:

- 1.
- 2.
- 3.

Data wypełnienia wniosku	Podpis kierownika jednostki lub osoby upoważnionej
25.03.2025 r.	WÓJT GMINY JOLANTA ORMAN

